

Huygens Museum

Dichter op Hofwijck 2025

Shortlist

**Breng je stem uit op jouw favoriete gedicht voor de publieksprijs!
Mail naar dichter@hofwijck.nl.**

Gedicht nr. 1

Novembersneeuw

Krasnaja Izba, De rode hut, Tourist Office Novgorod

Ze wil wel mee naar het toilet, maar als
hij seks wil wordt hij ijskoud afgepoeierd.

Is dat 'de vrouw' die spreekt? Of 'de Russin'?
Haar pony bruingeverfd en in model

gebracht met haarlak, glitter in haar hals,
haar lippen volmaakt afgelijnd, knalrood -

eventjes kijkt ze haar collega aan
die er misschien, anders dan zij, wél pap

van lust: uiteindelijk moet de natuur
zijn loop hebben, nietwaar, zelfs hier,

bij zuchtende radiatoren in
het paradijs van hun
postcommunistische bureaucratie.

Er valt niets af te leiden uit haar toon:
novembersneeuw is hier niet ongewoon.

Gedicht nr. 2

RAAK ME AAN

Mijn huid scheidt mij van buiten, jou.
Raak me aan, zodat ik me onthoud.

Ik mis me als je voor me staat.
Ik mis me, als ik naar je kijk
lijk ik vergeten
dat ik te omlijnen ben.

Kleur me, raak me aan.
Laat me bestaan.

Gedicht nr. 3

Kunststuk

Oh schepping met uw meren wonderdiep.
Wel menigmaal ben ik er haast verdronken
als ik, bedwelmd door geuren, als beschonken,
langs paden van uw lieflijk landschap liep.

Het was alsof uw hele wezen riep:
aanschouw mijn gouden stromen en spelonken,
mijn opgestuwde heuvels, zie ze pronken;
geprezen zij de godheid die mij schiep.

Die godheid was een man met gouden handen.
Zij maakten borsten, billen, en je tanden
die zijn het werk van de orthodontist.

Toch voelde ik me pas oprecht bedrogen
toen bleek dat zulke wonderblauwe ogen
te koop zijn bij de lenzenspecialist.

Gedicht nr. 4

LIJFEIGEN EEUWELINGFEEST

Oude lijven moeten ooit eens sterven.
Zij kunnen het licht niet meer aan.
Of de lucht in hun röntgenlongen.
Er is gerimpel, gepiep en gekreun.
Wat nu gezongen na honderd jaren?

Ben je dan drenkeling, enkeling?
Omringd door dode vrienden,
gebroed, geslacht en erfgenamen?
Was het nodig zo gezond te leven?
Het was toch maar een passage even.

Wat willen ze nu eigenlijk van je?
Dat je doodvalt bij een mijlpaal?
Verklaart dat een glas of drie per dag
moet kunnen en best wel mag?
Geeuw: weer een eeuw.

De ziel wil graag ter ziele gaan.
Waar blijft die verdomde eeuwigheid?

Gedicht nr. 5

ge zat op uw bed, de dag te laat de nacht te vroeg

ge wist van de kelder de zolder, de ene sok de andere
en door de deur hoorde ge honderden vaders moeders
en bromberen net als vorige week en toen en toen
en buiten, nou ja buiten, de buik deed zeer, zeer
hoe het varken door zijn poten zakte en u aankeek
hoe het misschien droomde en ge zelf droomde dat ge
slappe benen krijgt en dan opengespaakt op de ladder
en al die nonkels en tantes die balkenbrij eten
het hoofd dat tuimelt, de bloespetters en strepen op de tegels
en de papa die morse kan lezen maar dat ge zelf in uw lijf zit en
dat daar niemand u uit kan halen en dat er een beek is en een vallei
en hopelijk alles een kwestie is van goed zwiepen

Gedicht nr. 6

Oude Man

het ruist borrelt kreunt in je gootsteenkastje er bungelt
een overschuifmof boven het instortmanchet er ligt
mycelium als een omgekeerde petticoat er gaat
meer neerwaarts dan opwaarts er zweeft
een vermoeden van smelten er hangt
geur van vergane glorie er zijn
te veel zere plekken om
vingers op te leggen

je weet je zit je ziet
oud klatergoud gaat te paard
de mannenmaskerade is afgelast
nu de laatste zomerzon het water strijkt
je weet je zit je ziet de overzijde, je wacht

Gedicht nr. 7

Huid

Dat hoofd van jou, het hield gedachten knap bijeen.
Je droeg het zwetend soms of om gestreeld te worden
door vertrouwde vingers. Blind las ik het oppervlak,
bezaaid met sproetjes, rimpels. Ook je vlekje moeder.

Tot de dag. Je hoofd stond, erger dan een hart, in vuur
en vlam. Je lippen gloeiden toen het peukje vonkte –
zelfbeeld dat verschroeide. Niets ontziende spiegels
in klinieken, waar mijn trage vingers jou herkenden.

Perceeltjes bovenbil verhuisden naar de linkerwang.
Je was je eigen donor. Zoals je later brieven stuurde
naar jezelf: inktblauwe woorden die je hoopvol las,
de bijgevoegde foto's waarop ooit zo'n blij gezicht.

Verleden dat je nu verdoezelt met make-up en pruik.
's Avonds schraap je schmink, verdwijnt het masker.
Droomverloren blik waarlangs mijn vingers glijden,
sporen lezend naar je wang. Verlangend perkament.

Gedicht nr. 8

Tijdspanne

Als de jaren tellen
Dient de tijd zich aan
De uren worden weken
Alsof de maanden
Sneller gaan

De jaren niet meer af te lezen
Op de vingers van één hand
Je blikt terug in het verleden
Alsof de tijd is opgebrand

Zo vroeger dwalen de gedachten
De jeugd zo stralend dringt zich op
En jij, alleen nog om kunt kijken
Het geheugen raakt verstopt

Met alleen de vage wens
Om langer nog te dralen
De tijd om stil te blijven staan
Er dwingend alles uit te halen

Zo beschouwend, zo gelaten
We doen er niets meer aan
Je staat alleen, voelt je verlaten
Omdat het tijd is om te gaan

Gedicht nr. 9

Nagelbijten

Soms stallen mensen hun chaos even in mijn hoofd,
zodat ze meer ruimte hebben in zichzelf.
Maar het wordt nooit opgehaald.
Zoals de vuilnis aan de straat
in de verkeerde vuilniszak.

Ik bijt mijn nagels,
zit altijd aan rand van alles.
Er ligt een afdruk van gisteren op mijn vingertoppen,
een rafelrand waar zenuwen op hun tenen lopen.

Ik bijt, niet tot bloedens toe,
maar tot de huid zichzelf verliest,
splinters van mezelf tussen mijn tanden,
een spel waar niemand wint,
alleen iets kleiner wordt.

Gedicht nr. 10

Vader

Wie weet er echt wat hier vandaag triomfeert, vrijheid of gemis?
Wie van ons vanbinnen opklaart of nu volstrekt koud geworden is?

We groeten je, nemen afscheid, bewegen een laatste keer als één man.
Beelden staan ons voor ogen, beelden die geen buitenstaander zien kan.

Je gaf de ondergrond steeds weer kleur, als tuinman, als duizendpoot.
Je rangschikte alle dagen onophoudelijk en trots van klein naar groot.

Morgen klinkt alles zoveel luider, voor wie missen moet het meest.
Elk draagt weer op zijn schouder: de kist van wie in ons is geweest.

Gedicht nr. 11

Arme ouders kinderen en kleinkinderen

Pa's geslacht moest met wijwater gewassen vóór het
met moeder dansen mocht en later moest van de kerk.
Baby's stonden schoot borst en wieg af aan wie volgde.
Het was een zuinige tijd waarin liefde bedoeld werd.

Zonder dieren om te aaien en geaaid te worden
(wel om te eten) leerden vingers goed knikkeren
niet het spelen met jezelf en anderen, niet dat zachte
welbevinden, niet die beloofde hemel al op aarde.

Verdomde kuisheid waar aanraken geen koesteren werd
Wat had je graag vaak op zijn schouder gezeten om gezien
te worden en verder te leren kijken dan vagevuur en hel.

Op hun graf staan nu bloemen en in gouden letters
pluimen die een leven van plicht weinig gaf en kreeg.
Hadden ze elkaars lichaam maar warmer genoten.

Gedicht nr. 12

Lijfelijkheid

een bundel gebonden
een bos de longen
een boom de armen
de kern het hart
de aarde de oer
de ander er naast
het liggen de streling
de zon de warmte
het licht de lucht
de lach de liefde
de geboorte het kind
de tijd het leven
het leven de tijd

Gedicht nr. 13

Lichaam in woorden

kop
hoor gedachten oor
zien
ruiken
proeven q
kin
n
e
k

b s c h o u d e r s s
v o dragen last p
e v romp i
t e borst tepel e
r n tepel borst r
o a klopp klopp hart b
l r liefde a
l m adem in l
e elleboog blaas uit pijnscheut
t on buik navel eten a h
j d oorsprong r a
e e gevoelens onderbuik m a
r darmen drukmaker p r
arm ophouden je t
v hand plas pols je
i zaad bepaald geslacht ei d s r
n palm opwinding u w r o
g heup middelpunt i i j i z
e bil m j a n e
r gestrekt s n g
s been dij of
huid zacht a
knie schijf p

k p
u ij
i p
t j
e
hiel
teen voet loopje
stap stap tenen
stil
staan

Gedicht nr. 14

Raaklijn

Poezel haar partikels
scheur ze uit de muren
breek haar constructies
wikkel haar hoeken
in iets tastbaars
hecht ze ergens aan vast
maak haar
weer zichtbaar

plaats haar
tussen de zijkanten
van iets vertederend
leg haar
als een matraswigje
tussen twee loeiwarme lijven in
en blijf ten slotte altijd

een seconde langer hangen
dan strikt noodzakelijk is.

Gedicht nr.15

Nestwarmte

we spraken weinig
we spraken (bijna) niet met elkaar
we vielen nooit in elkaars armen

onze zoenen bleven hangen
als luchtballonnen zonder mand

we staarden naar de lucht
alsof de zon ons zou verwarmen
en woorden witte wolken werden

maar onze zomers bleven kil
omdat we elkaars winters waren

zelfs de zelfgebreide sjaal
sloeg warmte van ons af

met ogen als spiegels
keken we in elkaars leegte

in mantels vol afwezigheid
liepen we verloren langs lanen van gemis

we bleven haken aan de stoel
met vastgeschroefde wielen

sneden ons aan de rand van de tafel
sopten brood in koffie verkeerd

we dronken stilte met een rietje
tot het slikken niet meer lukte

het kussen werd opgeschud
de hand gestreeld

vergeefse warmte in het oor gefluisterd.

Gedicht nr. 16

Zorgmantels

Ze reist in al mijn jassen mee
soms kleintjes naast de sleutel
van haar huis, vaak schuilt ze
loodzwaar in de zomen
het kraakt en scheurt
wanneer verlies ik haar

het vriest, haar nagels klauwen
in mijn schapenvacht
haar benen botsen hol
tegen mijn knieën als ik
te hard voor haar
mijn erf op fiets
waar laat ik haar

als het zomer wordt
en zij nog steeds
dan vouw ik haar in
alle jassen die ik heb
sluit knopen, laat de ritsen
huilen, zingen, de capuchons strik ik
met felgekleurde touwtjes dicht

zodat ze voelt dat ik
nog altijd bij haar ben
wanneer ik rillend
uit haar kamer vlieg

Gedicht nr.17

Hofwijck revisited

Ik strek mij uit in wat ik zelf bedacht,
de armen wijd op eeuwenoude lanen,
mijn vingers laat ik door de aarde dwalen
en elke trilhaar in mijn lichaam lacht.

Mijn hoofd verschuilt zich in de stenen pracht
van 't huis, waar ook de vrienden kwamen.
Ik vang door okergeel geloken ramen
de sterren op, weerspiegeld in de gracht.

Ginds op het plein is er de brug, die wacht
totdat mijn stramme voeten haar betreden
en ik, de gaard, mijn eigen hart en beker
begroet als na een wekenlange jacht.

Geluid van staal op staal stremt onverwacht
mijn gang. Pijn brandt in afgesneden leden,
omdat transport en tuin om voorrang streden;
vooruitgang heeft mijn Hofwijck niets gebracht.

Ik wil geen afscheid nemen met een klacht.
Mijn lijfelijkheid heb ik u gelaten
als erfenis aan Voorburg en nazaten,
nog altijd fier op wat ik heb volbracht.

Gedicht nr. 18

Hete kolen

Hete kolen, volle blaas
De dorst begint zijn tol te Eisen
Laat het gaan met luid geraas
Voorlopig een inwendig krijsen

De dorst begint zijn tol te eisen
“Wilt u me even excuseren?”
Voorlopig een inwendig krijsen
Met rase schreden naar het ‘Heren’

“Wilt u me even excuseren?”
De boodschap is zich aan ’t vergroten
Met rase schreden naar het ‘Heren’
Blijkt de deur zojuist gesloten

De boodschap is zich aan ’t vergroten
Wat is dat een ongemak
Blijkt de deur zojuist gesloten
Het moet maar in de plantenbak

Wat is dat een ongemak
Laat het gaan met luid geraas
Het moet maar in de plantenbak
Hete kolen, volle blaas.

Gedicht nr. 19

-

Gedicht nr. 20

Gezien

Omdat ik lucht ben kan ik alles zien
wenkende grienden, kronkeldijk, rivier
het rode pannendak, en wat daaronder speelt
het stuiterkind dat hoge liedjes zingt
dat poppen stapelt in de schoot van haar
die onbeweeglijk naar het water staart

lucht ziet het, lucht begrijpt
dat alles wat in haar ogen zwart is
doden zijn
als zij mij noemt
noemt ze hun namen

lucht kan ontsnappen, lucht trekt de broer
uit school, de toverbroer, hoe doet hij het
moeder veert op, begraaft de doden even
in haar hoofd met aarde, stuurt ons weg

ik ben al minder lucht al is zijn hand
een bankschroef van verantwoordelijkheid
en fronst hij van mij weg
griendwerkers slaan het mes in wilgentenen

daar is mijn vaders school, het plein is leeg
ik ren door de granieten gang, plof buiten adem
in de bank, en kijk hoe hij mijn namen
op het schoolbord tekent, omkijkt, zegt
daar ben je weer.